zaak 284641

0 BD

KNB
Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
sector Staats- en bestuursrecht
t.a.v. de heer Teeven
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Uw kenmerk: 284678
Ons kenmerk: 1100.1
Doorkiesnr.:
Betreft: reactie brief 17 juli 2012 (Veegwet Wet op het notarisambt 2012)

Den Haag, 14 september 2012

Geachte heer Teeven,

Bij brief van 17 juli 2012 heeft u ter advisering aangeboden het ontwerp voor een voorstel van wet tot wijziging van de Wet op het notarisambt en enkele andere wetten in verband met de wetswijziging naar aanleiding van de evaluatie van de wet op het notarisambt (veegwet Wet op het notarisambt 2012). Bij deze biedt de KNB u haar advies aan.
In art. O moet 'vierder' worden vervangen door 'vierde'.
Art. T bevat wijzigingen van art. 99. In de consultatie-versie wordt voorgesteld in het vierde lid na 'geschillencommissie' een punt te plaatsen. In de eerste zin van dat lid komt dat woord twee maal voor. De KNB neemt aan dat de punt achter de tweede 'geschillencommissie' moet worden geplaatst.

Doorverwijzing naar geschillencommissie
In art. 99 lid 4 is de bevoegdheid neergelegd van de voorzitter van de kamer voor het notariaat tot doorverwijzing van een klacht naar de geschillencommissie. De KNB merkt met betrekking tot die bepaling op dat de geschillencommissie geen klachten in behandeling neemt via doorverwijzing door een andere instantie. Niet de voorzitter, maar de klager zelf dient de klacht bij de geschillencommissie in te dienen. De KNB stelt om die reden de volgende tekst voor.

> *Lid 4 komt te luiden als volgt: Indien de klacht zich naar het oordeel van de voorzitter daartoe leent en uit de klacht blijkt dat de klacht nog niet is voorgelegd aan de geschillencommissie, bedoeld in artikel 55, tweede lid, kan de voorzitter de behandeling van de klacht schorsen. De voorzitter stelt dan de op de zaak betrekking hebbende stukken in handen van de klager teneinde de klager in de gelegenheid te stellen het geschil voor te leggen aan de geschillencommissie. De beslissing tot schorsing schorst de in het vijftiende lid bedoelde termijn. Tegen de beslissing is geen voorziening toegelaten.*

Spui 184
2511 BW Den Haag

Postbus 16020
2500 BA Den Haag
ING 125185

t. (070) 330 71 11
f. (070) 360 28 61
IBAN NL25 INGB 0000 1251 85

www.knb.nl
KvK Den Haag nr. 50179705
btw nr. NL 0023.09.592.B.01

Artikel III overgangsrecht declaratiegeschillen
De KNB ziet graag de beperking 'voor een periode van drie maanden' worden geschrapt en aan het eind van het zesde lid toegevoegd: 'die bij hen in behandeling zijn.'

Hardheidsclausule vervaltermijn
In de consultatie-versie wordt voorgesteld aan het vijftiende lid van art. 99 toe te voegen: Een beslissing tot niet-ontvankelijkverklaring van de klacht op grond van afloop van de voornoemde termijn kan achterwege blijven indien redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de klager in verzuim is geweest.
De KNB heeft fundamenteel bezwaar tegen deze toevoeging. De vervaltermijn voor de indiening van een klacht is destijds gemotiveerd als volgt (Tweede Kamer II, 1996-1997, 23 706, nr. 12):
"(...) De reden daarvoor is met name gelegen in het feit dat na verloop van een bepaalde termijn ervan uit moet kunnen worden gegaan dat de betrokkene geen reden ziet om een klacht tegen de notaris in te dienen. Gezien het karakter van de procedure, waarbij elke klager zelf de procedure zonder vormvoorschriften in gang kan zetten, acht ik een dergelijke termijn alleszins aanvaardbaar. De notaris moet ook niet in lengte van jaren kunnen worden achtervolgd met klachten waarvan de feiten door het verstrijken van een te lange termijn nog zeer moeilijk naar behoren zijn vast te stellen. (...)"
De toelichting maakt niet duidelijk op grond waarvan het voorgaande haar gelding zou hebben verloren of wat de zwaarder wegende argumenten zijn om de door de wetgever zelf eerder genoemde argumenten thans te passeren.
Uit de uitspraak van Hof te Amsterdam (Notariskamer Gerechtshof Amsterdam, 13 april 2006, LJN AW2529), blijkt dat ten aanzien van de huidige bepaling onder meer het volgende geldt:

> *"(...) Doorslaggevend is wanneer klaagster van het handelen of nalaten van de notaris kennis heeft genomen en niet wanneer zij tot de conclusie is gekomen dat dit handelen of nalaten onjuist is, wat daar verder van zij (...)".*

De in de consultatie-versie gebruikte term 'redelijkerwijs' geeft in vergelijking met wat tot op heden blijkens bovenstaande uitspraak geldt, een wel heel ruim kader voor de tuchtrechter om tot ontvankelijkheid te besluiten. De huidige eenduidige vervaltermijn (zie bijvoorbeeld Hof Amsterdam 2 mei 2004, nr. 739/01) wijzigt in een veel minder eenduidige redelijkheidstoets die afhankelijk is van subjectieve kennis, kunde en begrip van klagers. De rechtspositie van de notaris wordt door deze aldus geformuleerde 'hardheidsclausule' onevenredig aangetast.

Aanvullende wijzigingen
Naast de nu in de consultatie-versie van de Veegwet voorgestelde wijzigingen stelt de KNB nog de volgende wijzigingen voor.
In artikel 7, tweede lid, tweede volzin dient het tweede woordje 'het' te vervallen. De zin komt dan te luiden als volgt: De KNB en het Bureau verstrekken de Commissie desgevraagd de door haar in verband met het onderzoek van het ondernemingsplan benodigde inlichtingen.

Eis van voldoende recente werkervaring
Voorts stelt de KNB voor art. 6 als volgt te wijzigen, het tweede lid, onderdeel b, onder 3°, komt te luiden:

> *3°. als toegevoegd notaris of kandidaat-notaris voorafgaande aan zijn verzoek om benoeming gedurende de laatste twee jaren per jaar gemiddeld ten minste 21 uren per week, in het Koninkrijk in Europa onder verantwoordelijkheid van een notaris of een waarnemer werkzaam is geweest of het notarisambt heeft waargenomen, dan wel als notaris gedurende die periode het notarisambt heeft vervuld;*

En om art. 29 als volgt te wijzigen:

> *1. Tot waarnemer is benoembaar een notaris of een toegevoegd notaris. Een kandidaat-notaris is tot waarnemer benoembaar indien hij voldoet aan de vereisten van artikel 6, eerste en tweede lid, onderdelen b, onder 1° en 2°, en c, en gedurende het laatste jaar voorafgaande aan de benoeming tot waarnemer gemiddeld ten minste 21 uren per week onder verantwoordelijkheid van een notaris of van een waarnemer werkzaam is geweest of als notaris het notarisambt heeft vervuld. In afwijking van het vorenstaande kan een kandidaat-notaris tot waarnemer worden benoemd in de gevallen van artikel 28, onderdelen a en b, indien hij ten minste drie jaar heeft afgerond van de stage, bedoeld in artikel 31, en gedurende het laatste jaar voorafgaande aan de benoeming tot waarnemer gemiddeld ten minste 21 uren per week onder verantwoordelijkheid van een notaris of van een waarnemer werkzaam is geweest of als notaris het notarisambt heeft vervuld. De kandidaat-notaris die reeds op grond van het tweede lid als waarnemer is benoemd, behoeft in geval van benoeming als waarnemer voor een andere notaris niet opnieuw te voldoen aan het vereiste van artikel 6, tweede lid, onderdeel c. Het notarisambt kan slechts worden waargenomen door degene die de zeventigjarige leeftijd nog niet heeft bereikt.*

Beide wijzigingen hebben als achtergrond de wens van zowel de KNB als de kamers voor het notariaat om te komen tot een bruikbare, heldere neerlegging van de maatstaf waarmee ingevolge bestendig en in overleg met - destijds - het Ministerie van Justitie tot stand gekomen en gepubliceerd[1] beleid van de kamers van toezicht wordt beoordeeld of de kandidaat voldoende **recente** werkervaring heeft om in aanmerking te komen voor benoeming tot notaris, respectievelijk waarnemer.

Meldingen aan het register voor het notariaat
De KNB stelt voorts voor om in art. 11 lid 1 na 'De notaris' in te voegen 'terstond'. Op die manier wordt voor de melding van nevenbetrekkingen aangesloten bij de melding van waarnemingen in art. 29 lid 8, waar ook is bepaald dat de desbetreffende melding terstond moet plaatsvinden. Het is immers van belang dat de informatie die in het register voor het notariaat is opgenomen actueel is. Aldus wordt tevens voorkomen dat men gedurende lange tijd een nevenbetrekking vervult die de kamer later ongewenst verklaart.
Ten slotte ziet de KNB graag in art. 5 lid 2 sub f en h of op een andere door de staatssecretaris geschikt geachte plaats graag een bepaling opgenomen dat de desbetreffende meldingen dienen te geschieden in een door de KNB als houdster van het

[1] Zie bijlage; Nieuwsbrief KNB d.d. oktober 1999

register te bepalen vorm. Het register zal in digitale vorm worden gehouden en de KNB acht het wenselijk dat haar expliciet de bevoegdheid wordt toegekend te bepalen dat meldingen digitaal worden gedaan.

Titel toegevoegd notaris

De KNB stelt voor om aan art. 30b lid 6 toe te voegen dat de notaris gerechtigd zal zijn de titel notaris te voeren. Nu de toegevoegd notaris voor aanwijzing als zodanig aan exact dezelfde vereisten dient te voldoen als de notaris, zodat het enig onderscheid tussen de notaris en de toegevoegd notaris is dat de eerste ook ondernemer is en er in kwalitatief opzicht wat betreft de dienstverlening aan de burger geen verschil te ontwaren valt, vermag de KNB niet in te zien waarom de toegevoegd notaris zich niet als notaris zou mogen presenteren. Dat zou ook meer recht doen aan het doel van de introductie van de toegevoegd notaris: het bieden van een alternatief voor kandidaten die niet het ondernemerschap ambiëren zodat zij kunnen worden behouden voor het vak.
De KNB dankt u voor de geboden gelegenheid tot het geven van een reactie op het ontwerp.

Met vriendelijke groet,

Mr. E. Wilmink
Lid van bestuur KNB

Nieuwsbrief KNB
d.d. oktober 1999

Hoe wordt i.g.v. deeltijd berekend dat voldaan is aan de eis dat gedurende 'twee jaar binnen drie jaar' gewerkt is?

Zowel bij de benoeming tot notaris (artikel 6 lid 2, b 2□) als bij de benoeming tot waarnemer (artikel 29 lid 1) geldt als vereiste dat de kandidaat-notaris "gedurende een al dan niet aaneengesloten periode van twee jaren binnen het tijdsbestek van drie jaren" voorafgaande aan het verzoek om benoeming (danwel de ambtshalve benoeming) "onder verantwoordelijkheid van een notaris of een waarnemer notariële werkzaamheden heeft verricht of het notarisambt heeft waargenomen". De vaststelling dat aan deze eis is voldaan is geen probleem als er sprake is van voltijd werken (36 uur per week). Iets anders wordt het wanneer in deeltijd is gewerkt. De wet geeft immers aan dat dan "deze termijnen naar evenredigheid worden verlengd". Deze suggestie van een tweeledige verlenging naar evenredigheid in geval van deeltijd (zowel van de twee jaar als van de drie jaar) blijkt in de praktijk dusdanig ingewikkeld (zo niet onmogelijk) dat in overleg tussen Justitie en KNB geprobeerd is tot een interpretatie te komen die zoveel mogelijk in overeenstemming is met zowel de woorden als de bedoeling van de wet.

Doel van de wettelijke 2/3-jaar regeling is dat een kandidaat-notaris die zijn 3 of 6-jaarsperiode heeft voltooid en vervolgens 'elders' is gaan werken, niet benoemd kan worden tot waarnemer/notaris zonder eerst opnieuw in de praktijk werkzaam te zijn geweest.

De wet eiste daarom in eerste instantie dat gedurende een 'onafgebroken' periode van 2 jaar voorafgaand aan de indiening van het verzoek, als kandidaat-notaris (w.o. begrepen als kandidaat-notaris belast met de waarneming) gewerkt is. Toen werd opgemerkt dat dat zou betekenen dat bij één week ertussen uit weer opnieuw met de twee jaar begonnen moest worden, is de formulering "twee jaar binnen drie jaar" gevonden. Vervolgens werd op dezelfde wijze als geformuleerd bij de stagevereisten van 3 resp. 6 jaar, aangegeven dat deze perioden in geval van deeltijd naar evenredigheid verlengd.

In het overleg tussen Justitie en KNB zijn de volgende uitgangspunten voor die verlenging geformuleerd:

Indien in ten minste twee van de drie jaren voorafgaand aan het verzoek tot benoeming is gewerkt en het vereiste van twee (fulltime) ervaringsjaren als gevolg van deeltijdarbeid niet is behaald, wordt de periode van drie jaren verlengd tot een periode benodigd om aan het vereiste totaal van ten minste twee ervaringsjaren te komen (verlengde referteperiode).

Met inachtneming van het vorenstaande dienen de vereiste (minimaal twee) ervaringsjaren te worden volbracht in ten minste tweederde van de verlengde referteperiode.

Eerste stap is derhalve dat bekeken wordt of van de drie jaren voorafgaand aan het verzoek (al dan niet in deeltijd) gedurende twee volle jaren gewerkt is als kandidaat-notaris.

Werkte men fulltime, dan kan men naar de volgende ronde: de benoeming.

Werkte men gedurende die periode (deels) parttime, dan is de volgende ronde: evenredige verlenging.

Deze twee jaren hoeven overigens niet aansluitend te zijn, zodat het niet zo is (zoals in het blad Mr. van oktober werd opgemerkt) dat als je tussentijds een jaar op sabbatical bent geweest "je je waarneming wel kunt vergeten". Ook is het niet zo dat als je een jaar en een week eruit bent geweest je "weer vooraan moet beginnen". Je hoeft alleen maar een week langer te werken om weer ten volle aan de eerste stap te voldoen.

De **tweede stap** i.g.v. deeltijd houdt in dat in de periode voorafgaand aan de drie jaar net zolang perioden worden gesprokkeld waarin de persoon als kandidaat-notaris werkzaam is geweest, tot in totaal (omgerekend naar fulltime) twee volle 'ervaringsjaren' is gewerkt. Derhalve: hoe groter de hoeveelheid deeltijd in de laatste periode, hoe korter de verlengde referteperiode.

Tenslotte moet het û in de gedachte van de wettelijke regeling û niet zo zijn dat er lange gaten kunnen vallen in het werkzaam zijn als kandidaat-notaris; een zekere continuïteit is met het oog op waarneming/benoeming vereist.

De **derde stap** is dan ook om te bekijken of in de totale periode voorafgaand aan het verzoek, die teruggegaan moet worden om tot twee volle werkjaren te komen, ook aan de verhouding 2:3

(minimaal twee jaren binnen een periode van drie jaren) is voldaan.

Voorbeeld 1:

X vraagt per 1/1/2000 om benoeming tot vaste waarnemer. Hij heeft gewerkt:
in '99 en '98 elk jaar 0,6; in '97 niet; in '96 en in '95 elk jaar 0,4. Het volgen van de stappen levert het volgende resultaat op:
- aan de eerste stap is voldaan: er is over '97, '98 en '99 twee volle jaren gewerkt:
- deze jaren waren echter in deeltijd: stap 2: indien teruggegaan wordt t/m '95 heeft hij in totaal 2 volle jaren gewerkt (0,6x2 + 0,4x2);
- ook is (ruim) voldaan aan stap 3. Over de jaren '95 t/m '99 is de verhouding gewerkte / niet gewerkte jaren: 4:5.

X kan dus benoemd worden.

Voorbeeld 2:

Z vraagt ook per 1/1/2000 om benoeming. Hij heeft gewerkt:
over '99 en '98 elk jaar 0,8, niet over '80 tot en met '97, wel (fulltime) in de jaren '77 t/m '79. Hij voldoet aan de eerste stap en, teruggerekend naar '79, ook aan de tweede stap, maar niet aan de derde stap (verhouding werkzame/niet-werkzame jaren vanaf '79 is 5/24). Hij zal derhalve nog 0,4 erbij moeten werken, hetgeen betekent dat hij û indien hij 0,8 blijft werken û tot en met juni 2000 moet werken voordat hij om benoeming (tot vaste waarnemer of tot notaris) kan vragen.

Voorbeeld 3:

Y heeft in '99 en '98 0,6 gewerkt, niet in de jaren '95 tot en met '97 maar wel 0,8 in het jaar 1994 zodat in totaal dan 2 volle jaren is gewerkt. Ook Y voldoet echter niet aan de derde eis; hij heeft over 6 jaren slechts 3 jaren echt gewerkt. Y zal derhalve nog 0,8 moeten werken om de volle twee jaren te bereiken, tot en met maart 2001.

Voorbeeld 4:

P heeft vanaf oktober '97 niet meer gewerkt; in '97 gedurende 9 maanden 0,3 en daarvoor gedurende 6 jaar 0,6 per jaar. Hij gaat per 1/10/99 fulltime werken en vraagt zich af wanneer hij in aanmerking komt voor benoeming tot vaste waarnemer, nu hij nog niet voldoet aan de eerste eis: tenminste 2 jaar gedurende 3 jaar voorafgaand aan de datum van de vraag gewerkt. Hij moet vanaf 1 oktober 1999 beginnen met de opbouw van die twee jaar en dus werken tot 1 oktober 2001. Hij voldoet dan meteen ten volle aan de eerste eis en heeft zijn 'geschiedenis' niet meer nodig.

Correctie

Het kan voorkomen dat een 'deeltijdpersoon' nadat hij zijn twee volle jaren bij elkaar gesprokkeld heeft, niet voldoet aan de derde eis (verhouding werkzame / niet-werkzame periode moet 2/3 zijn), maar als verder teruggekeken wordt, hier wel aan kan voldoen. Als de eerste drie stappen onverkort worden toegepast kan dit een onredelijk resultaat opleveren vergeleken met anderen. Dan mag de termijn ter vaststelling van de 2/3 eis (de derde stap) opgerekt worden teneinde een bevredigend resultaat te krijgen

Voorbeeld a:

Z heeft in '97, '98 en '99 telkens 0,2 gewerkt; daarvoor drie jaar niet en in de jaren '91 t/m '93 telkens 0,5 per jaar. Z voldoet aan de eerste eis, heeft vanaf '93 in totaal twee jaar gewerkt en ook de verhouding werkzaam / niet-werkzaam is voldoende (6/9).

Voorbeeld b:

Q heeft in '99, '98 en '97 0,5 gewerkt, de drie jaar daarvoor niet, in '93 1 jaar fulltime en in de jaren '91 en '92 0,5. Q bereikt al bij het jaar '93 zijn twee volle jaren. Indien dan de derde stap wordt toegepast, voldoet hij daar niet aan (werkzaam / niet-werkzaam is 4/7). Als echter de jaren '91 en '92 erbij worden opgeteld, is de verhouding wel goed. Een bevredigend resultaat nu Q vergeleken met Z veel meer en ook meer recente werkervaring heeft.

Tot slot: de periode dat een kandidaat-notaris û bijvoorbeeld û in New York werkzaam is geweest onder verantwoordelijkheid van een Nederlandse notaris (alwaar hij akten voorbereidde, waar aldaar wonende Nederlanders of aldaar wonende buitenlanders bij betrokken zijn en die in

Nederland werden gepasseerd) telt mee voor de "twee jaar binnen drie jaar"-regeling. Een dergelijk verblijf telt niet mee voor de stage van drie / zes jaar aangezien in de wet daarbij expliciet gesproken wordt van kantoren in Nederland (hetgeen logisch is gezien het feit dat dan de beroepsopleiding gevolgd moet worden en û na de drie jaar û regelmatig 'geoefend' moet worden met het waarnemen).
Gaat een kandidaat na zijn stage naar de Nederlandse Antillen dan zou geconcludeerd kunnen worden dat de tijd aldaar niet meetelt voor de twee binnen drie jaar-regeling, nu hij dan niet werkzaam is onder een notaris in de zin van de wet. Er zou eventueel anders geconcludeerd kunnen worden nu de rechtssystemen toch zeer vergelijkbaar zijn. De beslissing hierover is echter aan de kamer van toezicht.